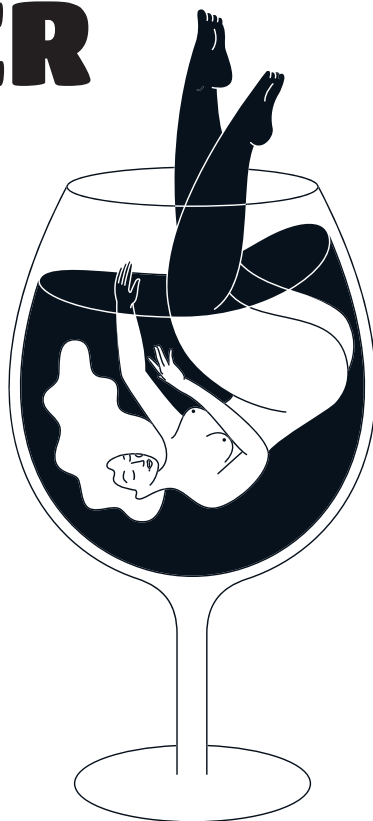


**MAAR
VERDER
GAAT
HET
GOED
MET
ME**

Vertaald door Janet Limonard



Monica Heisey

2023 Prometheus Amsterdam

When I was a child looking
at my parents' lives, you know
what I thought? I thought
heartbreaking. Now I think
heartbreaking, but also
insane. Also
very funny.

Louise Glück, 'Telemachus'

Mijn huwelijk eindigde omdat ik vilein was. Of omdat ik in bed at. Of omdat hij van elektronische muziek hield en van moeilijke films over mannen in de natuur. Of omdat ik daar niet van hield. Of omdat ik bang was, waardoor ik bazig werd. Of omdat rode wijn me kritisch maakt. Of omdat honger, stress en witte wijn me ook kritisch maken. Of omdat ik klef was op feestjes. Of omdat hij elke dag wiet rookte, en ik dat niet ‘eigenlijk hetzelfde’ vond als mijn twee kopjes koffie ’s ochtends. Of omdat we te jong verliefd waren geworden. En hoe konden onze werkelijke levens vergeleken worden met het idee dat we hadden van wat ons leven zou kunnen zijn toen we amper twintig waren en onze lichamen bijna onmogelijk stevig waren? Of omdat we in 2011 drie maanden niet-monogamie hadden geprobeerd, en dat dat prima was, niet geweldig. Of omdat hij overal hete saus op deed, zonder het te proeven, zelfs als ik uren bezig was geweest om voor uitgebalanceerde smaken te zorgen in een recept, dat ik pas vond nadat ik door een lang en gedetailleerd vakantieverhaal van een onbekende vrouw had gescrold. Of omdat hij onze trouwdag een keer was vergeten. Of omdat ik nooit onze was deed. Of omdat zijn grote Griekse familie me niet echt als een van hen had geaccepteerd, zelfs niet nadat ik het favoriete gedicht van zijn *yiayia* voor haar verjaardag uit mijn hoofd had geleerd. Of omdat hij me een keer betrapte bij het poepen. Of omdat we in 2015 negen bruiloften hadden bijgewoond en ons hadden laten meeslepen, en we een groot feest gaven waar iedereen tegen ons zei dat we fantastisch waren omdat

we van elkaar hielden en ons drieduizend dollar gaven, wat een goed idee leek. Of omdat we naar Parijs gingen en ruzie maakten in plaats van nog verliefder te worden of elkaar op zijn minst te rimmen. Of omdat ik me niet meer probeerde voor te stellen hoe onze kinderen eruit zouden zien. Of omdat hij dat überhaupt nooit had gedaan. Of omdat ik onzeker was en soms kleinzielig. Of omdat hij bleef aandringen dat we veganistisch moesten gaan eten, en dan stiekem pizza's naar het appartement meenam als ik sliep. Of omdat we *The Sopranos* hadden afgekeken en nooit aan *The Wire* waren begonnen. Of omdat ik, toen we pas bij elkaar waren, iemand anders had gekust en ik af en toe nog steeds aan haar dacht. Of omdat hij onnodig competitief was, met een pretentieuze trekje. Of omdat ik een lafaard was, en met het werk dat ik deed niet 'actief probeerde de staat te ontmantelen'. Of omdat ik hem uitlachte toen hij dat zei, waarna ik naar de socialistische impact van zijn laatste Burger King-reclame vroeg. Of omdat hij me een kut noemde. Of omdat ik er soms een was. Hoe dan ook, het was voorbij.

Soort van. Hij was verhuisd, hij had de kat (voorlopig), een gamesysteem en drie akoestische gitaren meegenomen. Het idee dat Jon in een of andere donkere gribus liedjes over onze breuk zat te schrijven, vervulde me in gelijke mate met diepe wanhoop en ongelofelijke opluchting – wanhoop bij de gedachte dat ik hem zo veel pijn had bezorgd dat hij zich genoodzaakt voelde er experimentele songs over te schrijven; opluchting dat ik er niet naar hoefde te luisteren.

Niet dat ik hem die aandrang misgunde. Vanmorgen, na zijn vertrek, had ik vrijwel meteen een foto van mezelf gemaakt, omdat ik 'het moment wilde bewaren' en omdat ik grandioze ideeën koesterde over dit vreselijke verlies, dat het begin zou worden van een uiterst creatieve periode. Misschien zou ik de rest van mijn leven op elke belangrijke dag een foto

van mijn gezicht nemen en er precies op tijd genoeg hebben voor een galeriewaardige tentoonstelling op mijn tachtigste verjaardag: mijn grote aardappelkop die lacht bij een promotieplechtigheid en huilt bij de begrafenis van haar moeder, nadenkend kauwt op het eerste eten dat mijn kind ooit bereidde, plus een paar grensverleggende close-ups tijdens een orgasme om wat buzz te genereren, en zo meer. Ik maakte de foto, zag de wallen onder mijn ogen en downloadde Face-tune. De donkere kringen voelden eigenlijk heel goed. Als ik in de spiegel keek, dacht ik: *daar staat een achtentwintigjarige die heel wat heeft meegemaakt*. Maar op de foto wilde ik er sexy uitzien.

Het was een opluchting dat hij het huis uit was, niet omdat alles beter of rustiger voelde zonder hem, maar omdat de twee weken tussen ‘ik ga verhuizen’ en ‘ik heb een busje gehuurd’ tot de langste en traagste van mijn leven behoorden. Het was alle kanten op gegaan: de ene dag draaiden we behoedzaam om elkaar heen, praatten we op de stijve toon van nieuwe collega’s tijdens een heisessie, om dan weer te vervallen in oude gewoonten en te zoenen, van elkaars bord te eten en te neuken. Elke keer dat we terugvielen in een oude manier van leven – zo gemakkelijk, zo vertrouwd – vroeg ik me af of we het hele gebeuren later zouden afdoen als een paar slechte maanden, maar op een avond kwam hij thuis met een paar dozen en moesten we beslissen welke platen van wie waren en wat we moesten doen met de waardeloze bank die we amper een jaar geleden hadden gekocht. De garantie op de slechtste bank ooit duurde langer dan ons huwelijk.

We bezwoeren dat geen van ons tweeën Het Had Zien Aankomen. Tenslotte hadden we niet de grote problemen gehad die tot dit soort dingen leiden. Er waren natuurlijk wel een paar probleempjes; naast het eten in bed had ik geen stem voor binnenshuis en respecteerde ik zijn koelkastorganisatie

niet; hij was opvliegend en wilde dat we gingen hardlopen. Maar we waren niet ongelukkig, alleen ontevreden... totdat we plotseling zo ontzettend ongelukkig waren dat we niet meer konden lachen of seks konden hebben of Thais eten bestellen zonder de ander vragend aan te kijken: *wie ben jij?*, starend naar de vreemdeling die we op de respectievelijke leeftijd van negentien en negentienhalf jaar hadden uitgekozen; niet haatdragend, maar ons wel afvragend of als de ander onaangekondigd door een natuurlijke oorzaak of door een vreselijk ongeluk zou sterven – niet dat dat goed zou zijn, natuurlijk, dat zou een tragedie zijn... maar als het dan tóch zou gebeuren – dat het leven misschien wel makkelijker zou maken. Op een avond tijdens het eten gleden de woorden zo maar uit mijn mond: ‘Werkt dit nog?’ Geen van ons beiden had een antwoord, wat een antwoord op zich leek.

Het ging goed, of leek al bijna tien jaar goed te gaan. Jon en ik werden verliefd op de universiteit, zijn vrolijke nihilisme was een verrassende aanvulling op mijn chronisch gepeins. We waren eerst vrienden geweest – belangrijk, zegt iedereen! – en hadden zelfs een opwindend, sletterig eerste jaar gehad voordat we ergens in het eerste semester van het tweede jaar beseften dat we niet alleen goed met elkaar overweg konden, maar ook waanzinnig geil op elkaar waren. We hechtten ons aan elkaar met mond en genitaliën en lieten elkaar tot aan ons afstuderen niet meer los. We vonden genoeg van dezelfde dingen leuk en maakten elkaar aan het lachen, en onze ruzies waren niet dramatischer dan die van onze vrienden van in de twintig. We gingen op niet te dure vakanties en ontmoetten elkaars ouders. Uiteindelijk gingen we samenwonen – we hadden de correcte periode gedatet en we konden het ons geen van beiden veroorloven alleen te wonen. We schilderden een deel van een muur met krijtbordverf. Er waren verjaardagscadeaus die niet in goede aarde vielen, er was kleinzielige

jaloerie en een of twee keer een onbeduidend bedrog, maar meestal was er troost en begrip. Na zes jaar van afspraakjes, huisdieren en leren hoe je pasta carbonara maakt, viel er niets meer te leren. Jon zei: ‘Wat denk je ervan, Maggie?’ Ik zei: ‘Ja, oké,’ en dus trouwden we, omdat iedereen dat deed en omdat het toen niet echt een slecht idee leek; en het voelde alsof alles goed was.

Het was altijd een beetje onwettelijk voor mij dat we officieel getrouwd waren. Als ik ‘mijn man’ tegen mensen zei, gingen hun wenkbrauwen omhoog en dacht ik: *inderdaad, ja, bizar*. Jon vond het helemaal niet raar. Niet dat hij nu zo’n romanticus was, maar zijn ouders waren de laatste ouders op aarde die elkaar innig liefhadden, dus hij had een bovengemiddeld vertrouwen in het instituut. Voor hem was het huwelijk een natuurlijke reactie op een langdurige verliefdheid. Toen we incheckten in de bruidssuite van ons Italiaanse budgethotel, had de praatgrage Amerikaanse receptionist geroepen: ‘O mijn gód, je lijkt wel een kindbruidje!’ Jon had erom gelachen, maar ik voelde me vreemd verlegen. Het had iets naïefs. Had ik niet naar de statistieken gekeken? Dacht ik echt dat ons huwelijk stand zou houden, terwijl velen daar heel anders over dachten? Misschien schaamde ik me omdat ik écht dacht dat het zou slagen. Ik wilde die versie van mezelf op de schouder tikken en zeggen: *schat, als je in verlegenheid bent gebracht dan...*

Ik zweer je dat ik de eerste ochtend zonder hem huilend wakker werd. Mijn kussen was in elk geval nat, en in plaats van het om te draaien of het kussensloop te verschoneren, rolde ik uit bed en liet me zwaar op de grond vallen. *Zelfs als we het zo goed mogelijk aanpakken, dacht ik, zal het nog moeilijk worden.* Ook al zouden we goede exen zijn die zich netjes gedroegen – van het soort dat niet over elkaar roddelt, of seks heeft met die ene collega waar de ander altijd jaloers

op is geweest, of wraakzuchtige *thirst traps* op sociale media zet, of overmatig twittert over het opwindende nieuwe leven als single – ook dan zou het nog jaren, misschien wel eeuwig, vreselijk voelen. Zo voelde het nu zeker.

Het was belangrijk voor me dat we een Goede Scheiding hadden. Toen we zijn kleren hadden opgeruimd, waren we het erover eens dat dat een mooie manier zou zijn om wat we voor elkaar betekenden (of hadden betekend) te eren, wat er verder ook zou gebeuren. We hadden een toespraakje in elkaar gezet om tegen vrienden te zeggen: ‘We zijn simpelweg uit elkaar gegroeid’ – dat was waar, maar ook nietszeggend, en we beloofden elkaar dat we contact zouden houden – in elk geval de eerste tijd. Hij was al vierentwintig uur weg, en we hadden allebei al een paar keer contact opgenomen via WhatsApp, met variaties op hoe gaat het met je? en het spijt me dat het zo is gegaan en heb je het je ouders al verteld? Mettertijd zag ik ons het type exen worden dat naar elkaars verjaardagsfeestje gaat, een paar drankjes neemt, de nieuwe partner omhelst en weer vertrekt voordat het een rommeltje wordt. Maar nu zag ik dat nog niet; ik zag alleen hoe vreselijk we het hadden verpest, hoe stil het appartement was zonder hem en hoe weinig plannen ik voor het weekend had.

Ik bleef tot halverwege de middag op de grond liggen. Het voelde niet geweldig, maar het was wat er van je verwacht wordt als je huwelijk op de klippen loopt. In de film ga je, als je gaat scheiden, op de grond liggen en word je dronken, en dan krabbel je overeind met je omslagdoek en leer je weer van jezelf te houden in een strandhuis dat je huurt van een charmante en knappe oudere vent wiens eerste vrouw is overleden, en hoewel hij duidelijk nog steeds op een respectvolle manier van haar houdt, voelt hij dat hij misschien klaar is om verder te gaan, zeg maar alsof jullie twee elkaar kunnen helpen genezen. In de films voer je bij een scheiding een zwaar

gevecht met advocaten, en is het allemaal erg pijnlijk omdat de kinderen boos op je zijn en je niet kunt beslissen wie het huis krijgt – dat grote, mooie huis dat je al die jaren samen hebt ingericht, waarin je al je spaargeld hebt gestoken en waar je meerdere kinderen of ten minste een flinke hond hebt opgevoed. In de film ben je Diane Lane, of Keaton, of misschien Kruger, een mooie Diane van middelbare leeftijd die haar eigen baas is en verstand heeft van goede witte wijn. Meestal blijf je niet wekenlang bij je ex wonen omdat je de huur van je stoffige eenkamerappartement niet alleen kunt opbrengen. Over het algemeen ben je geen veredelde onderzoeksassistent en reclametekstschrijver, wier belangrijkste gezamenlijke financiële bezit die ene vriend is die altijd gratis telefoons van het werk krijgt. Op je achtentwintigste wordt er in elk geval niet van je verwacht dat je een verjaardagsfeestje plant met de dresscode ‘Jimmy Buffett sluts’.

Maar daar lag ik dan, half voorover, en stuurde berichten in de groepsapp over de prijs van een spandoek met PARROT-HEAD PUSSY, en met de vraag of een taart met margarita-smaak tot Clives bakcapaciteiten behoorde. Men was het erover eens dat hij dat kon, en niet alleen dat, het was zeker iets wat zijn tegenstander, een knappe televisiekok die onlangs kijkers had geleerd hoe ze maïs op de kolf moesten ‘maken’, niet kon. Verder had Amirah een partybus gevonden met afneembare stoelen: het lijkt erop dat hij waarschijnlijk meestal gebruikt wordt als een soort rampetampbus en niet voor verjaardagsfeestjes, maar hij is bijna honderd dollar goedkoper dan de andere... Lauren, voor wie het verjaardagsfeestje bedoeld was, schreef terug: Misschien moeten we er niet te veel over nadenken en het extra geld aan drank besteden? En daar waren we het allemaal over eens.

De groepsapp bestond uit mijn vier beste vrienden van de universiteit: Amirah, een ietwat vermoeide, emotioneel on-

stuimige verpleegkundige die ik had leren kennen in de studentenhuizen; Clive, een grote en elegante homo die zichzelf altijd omschreef als ‘chaotisch’ als hij normale dingen deed zoals contant betalen voor taxi’s; en twee Laurens – een die bij alles huilde en een andere die volhield dat ze maar één keer in haar leven had gehuild, en dat was toen McDonald’s stopte met pizza’s. Om het simpel te houden noemden we de eerste ‘Gevoelige Lauren’.

Ik had niet aan de groepsapp opgebiecht dat Jon was vertrokken. Ze wisten dat we het over een scheiding hadden – dat het de laatste tijd niet zo goed ging – maar ik kon mezelf er niet toe brengen de woorden ‘hij is weg’ te typen. Ik denk dat een deel van me ervan uitging dat we weer bij elkaar zouden komen, zelfs nadat we hadden afgesproken dat hij zou vertrekken, zelfs na alles. Ik kon me niet voorstellen dat het zou blijven voortduren, deze keer apart. Bij wie moest ik klagen over de snelheid van de wif? Wat zou hij doen als hij zelf aan de verjaardag van zijn moeder moest denken? Aan wie zou ik elke beslissing die ik dagelijks nam voorleggen? En de zondagen, wat moesten we dan doen? Ik nam aan dat hij uiteindelijk terug zou komen en dat we allebei zouden zeggen: ‘dat was vermoeiend, hahaha,’ en dat we dan stoned zouden worden en naar *The Great British Bake Off* zouden kijken, iets wat, voor zover ik weet, in ruim 60 procent van alle huwelijken werd gedaan.

Ik had het hun ook niet verteld omdat het ongelofelijk stom voelde. Het is moeilijk uit te leggen hoe vernederend het is om een bruiloft te geven en je huwelijk daarna vrijwel onmiddellijk te zien eindigen. Onze relatie had langer geduurd dan ons huwelijk, veel langer, maar wat dan nog? Die dag waarop alle ogen op jou gericht zijn, je gefeliciteerd wordt met het grote moment – tot de dood ons scheidt, inclusief alle voorbereidingen en ruzies met familie en problemen met de

gastenlijst en al die duizenden dollars –, blijkt gewoon een hele dure Tinder-fotoshoot voor je vrienden te zijn geweest... nou, dat is niet ideaal. En je kunt de foto's niet eens gebruiken voor Tinder, ten eerste omdat je niet weet hoe Tinder werkt en ten tweede omdat je op alle foto's een trouwjurk draagt.

In plaats van het te bekennen, zorgde ik voor vermaak: ik vertelde verhalen over grappige honden die ik had gezien, of een recente medische afspraak waar ik mijn dokter had getergd met verhalen over mijn gezonde, actieve levensstijl terwijl ze verward met haar ogen had geknipperd en op het orangerode gedeelte van de BMI-tabel op haar klembord had getikt. Laat Maggie niet beginnen over BMI, schreef Lauren, want dan zijn we hier echt de hele nacht. Clive vertelde ons dat hij onlangs had besloten dat BMI stond voor 'Beautiful Man Index', wat wel logisch was, want die van hem was veel te hoog. Gevoelige Lauren zei dat ze onlangs een podcast had gehoord die ons leven zou veranderen. Amirah stuurde een link voor een video van een winkeldiefstal door een zeemeeuw, en toen kwamen we pas goed op gang, voortbordurend op bendes van zeedieren, roddelend over kennissen, en net zo hard klagend over echte onrechtvaardigheden in de wereld als over de afgezaagde aanwezigheid van een microberoemdheid uit Toronto op de socials.

Ik wist dat ik het ze uiteindelijk zou moeten vertellen, maar ik wachtte het juiste moment af. Ik kon hun vragen niet onder ogen zien voordat ik zelf de antwoorden had. Was ik er klaar voor om weer vrijgezel te zijn? Waar zou ik gaan wonen? Hoe moest ik het doen met geld? Ik had natuurlijk wel wat geld, maar Jon had veel meer geld – van zijn baan, zijn familie, zijn slimme financiële gewoontes. Hij wist hoe hij moest sparen en investeren en hoe hij een langverwachte freelancerscheque niet moest spenderen aan uitdagende naveltruitjes of chic nieuw kattenvoer. Hij had meebetaald aan mijn huur en

onze boodschappen bekostigd, en als we op vakantie gingen, betaalde hij alles, behalve mijn vlucht, die ‘mocht’ ik betalen, zoals kinderen die met Thanksgiving hun schoongeschrapte bord op het aanrecht zetten ‘helpen’ met de afwas. Een paar weken voor ons huwelijk grapte ik dat ik geen tijd meer had om hem die huwelijkse voorwaarden te laten tekenen; wat als we uit elkaar zouden gaan en hij ook alles van mij zou inpikken?

Hij zei dat ik mijn tachtig dollar mocht houden. (Dat was ooit een grappig verhaal.)

De dagen gingen voorbij, en ik dwaalde rond in het huis als een tegenpool van Miss Havisham, doelloos dwalend van kamer naar kamer. Toen ik rondkeek in ons stille, lege huis – nou ja, halflege huis – besepte ik dat mijn man (‘ex-man’) voor de tv en de kunst aan de muur had betaald en voor de keukenstoelen en het ding waar we onze voeten op legden als we op onze afschuwelijke bank zaten. De meeste spullen in ons appartement waren per definitie van hem. Hoewel ik hem had aangemoedigd om alles wat hij had gekocht mee te nemen, had hij een deel ervan achtergelaten, zodat de plek in technisch opzicht functioneel was maar verkeerd aanvoelde: een te ruime slaapkamerkast zonder schoenenrek, een besteklade zonder grote messen, een keukentafel waaraan je niet kon zitten. Ik liet me vallen op die verschrikkelijk harde bank, zette mijn drankje op de vloer waar onze bartrolley had gestaan en begon keihard te janken.

Ik wist niet waar ik naar moest kijken, waar ik aan moest denken, of hoe ik mijn tijd moest doorbrengen. Elk voorwerp in huis had een betekenis. De broodrooster was een huwelijkscadeau, dus at ik brood op kamertemperatuur. De koelkastdeur vol vluchtige mededelingen – bonnetjes, boodschappenlijstjes, opmerkingen over bananen en eieren en plannen

om een nieuw slot te kopen – was te pijnlijk om naar te kijken, dus ik dronk mijn koffie zonder melk. Ik plakte een stuk papier over een ingelijste foto in de badkamer; ik was nog niet klaar om die weg te halen, maar ook nog niet klaar om ernaar te kijken. Een banner die was overgebleven van ons verlovingsfeest schitterde op een muur boven de ruimte waar een kunstwerk van Jon had gehangen. CONGRATULATION fonkelde in gouden kalligrafieletters. De s was er op een gegeven moment afgefallen, maar we hadden hem laten hangen, vonden hem zo eigenlijk leuker, vonden het wel grappig. Het was ongelofelijk deprimerend om er nu naar te kijken.

Er waren ook positieve ontdekkingen: zonder enige druk om onze twee stijlen te mengen, besepte ik nu dat ik een hekel had aan bijna elk siervoorwerp dat mijn man in ons huis had binnengebracht. Alles waar ik ooit naar had gekeken met de gedachte *we moeten dat toch een keer ergens anders neerzetten*, was van hem geweest of was iets waarvoor we een oplossing hadden gevonden, waarbij we ons compromis definieerden als ‘een object dat we allebei even afschuwelijk vinden’. Nu waren de meeste van die objecten weg. De schaarste aan bezittingen gaf het huis een ietwat shabby aanzien. Ik had geen van de grote handdoeken gehouden, maar er waren ook geen posters van bands aan de muren, geen hippe shotglaasjes in de keuken, geen licht beschimmelde houten badmat die hij high op eBay had gekocht. Nu was er in elk geval ruimte om mijn kleine snuisterijen uit te stallen, om de kaars aan te steken waarvan Jon vond dat die ‘raar rook’, om popmuziek uit de jaren negentig af te spelen die hij saai en gewoontjes vond. Natuurlijk voelde het branden van een tabak-en-jeneverbeskaars en naar de Backstreet Boys luisteren minder goed dan weten dat er van je werd gehouden.

In elk artikel en op elk forum dat ik door onafgebroken googelen vond (tips voor scheiding; huwelijk op de klippen jong;

eerste keer alleen hoe), stond dat ik me moest voorbereiden op slapeloosheid, maar ik had me niet gerealiseerd hoelang de nachten zouden voelen. Een andere verrassing was dat ik nog steeds kon eten. Ze hadden me wijsgemaakt dat liefdesverdriet de eetlust bederft. Als tiener had ik vol smart gehoopt op een scheiding – die was onvermijdelijk, hadden tienersoaps over knappe vampiers en hun minderjarige minnaressen me geleerd – die ervoor zou zorgen dat ik niet meer kon eten, mooi zou wegwijnen – mager en tekortgedaan – wat ik absoluut geweldig vond. Een vriendje hebben en dan dat vriendje verliezen en in een paar maten kleiner passen, misschien net genoeg om in een van die vervloekte poloshirts te passen die Abercrombie verkocht in zijn vochtige, gefumeerde winkelgrotten? Ik kon me niets beters voorstellen.

Tragisch genoeg was ik het slachtoffer van een fijn gezinsleven, wat tot een te verheven zelfbeeld had geleid, en daarnaast had ik een kunstvriendelijke middelbare school bezocht die het grootste deel van mijn latente seksuele energie had gekanaliseerd in overspannen toneelstukken over vrouwen van middelbare leeftijd met een orale fixatie. En dus ging ik niet daten en bleef ik mollig en gelukkig tot ongeveer de laatste klas van de middelbare school, toen het feit dat ik nog steeds geen seks had gehad voor zo veel liefdesverdriet zorgde dat ik snel en zonder veel inspanning – behalve afzien van vast voedsel en een constante controle en registratie van mijn calorie-inname – vijftien pond afviel. Iedereen was erg blij voor me, totdat ik flauwviel in de wiskundeles, nadat ik alleen een ijslolly als lunch had gegeten.

De waarheid is dat als je een eetstoornis begint met maar een beetje overgewicht, niemand het merkt totdat je het stadium van ‘wat gebeurt er als twee maaltijden per dag soep zijn?’ hebt bereikt. Er werd een paar keer ‘nou nou’ gemompeld, er was discussie over voeding en balans, en toen ging ik

naar een hypnotiseur die me vertelde dat ik me moest voorstellen dat ik mooi was in een badpak en toen was ik genezen – grapje. Wat er echt gebeurde was dat ik verliefd werd en het even vergat. In die periode had ik een aangenaam zacht lichaam, het soort vrouw dat mensen veroordelend aanduiden als ‘met welvingen’ of ‘met rondingen’ of, nog vaker, als ‘zelfverzekerd’, waarbij het woord het bijna begeeft onder zijn eufemistische gewicht. Soms, in periodes van stress of na het lezen van te veel tijdschriften of het luisteren naar een veel dunnere vriendin die klaagt over de omvang van haar benen, voelde ik dat ik stilletjes teruggreep naar het tellen, dat ik een ei at en dacht: *zeventig*. Maar, zo redeneerde ik, er is niemand die een volledig gezonde relatie met voedsel en beweging heeft, althans niet iemand die volwassen werd in een tijd dat de coverstory van elke supermarktkrant een variant was op ‘Deze strandheks heeft cellulitis’. Zolang ik in mijn tienerjaren niet mijn dagelijkse calorie-inname opschreef, beschouwde ik mezelf als min of meer gezond.

Toch was de verleiding op dit moment groot om die oude eetstoornis weer af te stoffen – om een van die romanheldinnen te worden van wie de botten verontrustend uitsteken, die hun vrienden bang maken en absoluut prachtig worden van verdriet. ‘Haar grote ogen waren nog blauwer door de donkere kringen eronder, maar Maggie was te verdrietig om te eten, omdat te veel mensen seks met haar wilden,’ of wat dan ook. Ik wilde niet de eerste emotioneel totaal verwoeste vrouw ter wereld zijn bij wie de sleutelbeenderen niet plotseling dramatisch uitstaken.

Maar op dat gebied was ik te goed hersteld, ik was ergernlijk toegewijd aan het voeden van mezelf, en dus bleven mijn zachte kont en ik goed doorvoed. De maaltijden waren het enige die de lange, trage uren van die eerste week zonder Jon onderbraken. Ik werkte me door onze keukenkasten, diepte

lang vergeten currypasta's en instantnoedels op die we 'voor noodgevallen' op voorraad hadden. Elke keer als ik me op een troostende roerbakschotel stortte of een smeuge zelfgemaakte quesadilla opensneed, stelde ik me de rustige vertelstem van David Attenborough voor: *zelfs in de slechtste tijden gaat het leven door*. Uiteindelijk, wist ik, zou het eten opraken, wat stressvol was, want ik kon me niet voorstellen dat ik het huis zou verlaten om meer te halen.

Niet slapen was minder erg; niemand slaapt tegenwoordig nog goed. De wereld gaat ten onder en onze telefoons liggen daar gewoon, ze staren ons enthousiast aan, vol met nieuws over wat de president heeft gezegd en welke exen onlangs naar de kapper zijn geweest. Als ik echt snakte naar rust kon ik altijd nog gaan drinken of slaappillen nemen. Voordat Jon vertrok had hij me verteld dat hij die nam; ik dacht dat dat misschien was omdat de bank zo oncomfortabel was. Hij bood me er een aan toen hij ging verhuizen. Ik wilde ja zeggen, maar door nee te zeggen dacht ik duidelijk te maken Hoe Ik Me Voelde, en dus bleef ik de meeste nachten op om op Netflix Britse detectives te kijken.

Voorheen vond ik die series te eng – wij woonden (ik woonde) in een appartement op de begane grond met zeer twijfelachtige sloten en we sliepen (ik sliep) licht en was snel bang. Nu vond ik ze rustgevend. Er zat een patroon in, een duidelijke hiërarchie van goed en fout. Misschien dronk de getroebleerde inspecteur te veel en bedroog hij zijn vrouw, maar hij was geen pedofiele moordenaar die in een soort perverse bunker in Swansea woonde. De pedofiele moordenaar werd uiteindelijk altijd gepakt, en de zwaar op de proef gestelde partner moest altijd toegeven dat de inspecteur verdomd goed was in zijn werk. Het was fijn om te zien dat het verschil tussen schuldig en onschuldig zo duidelijk kon zijn. Het was leuk om David Tennant te horen vloeken. En toen

ik me realiseerde dat de moordenaar altijd degene is die het langzaamst spreekt, was meteen veel van de spanning uit deze drama's verdwenen.

Als het me wel lukte om te slapen, werd ik midden in de nacht suf en verward wakker. Ik reikte naar de andere kant van het bed dat nu enorm aanvoelde, mijn handen zoekend naar de warme, bekende massa van Jons lichaam... en voelde niets. Angst gierde door mijn lijf en mijn ogen schoten open, en pasten zich met moeite aan in het donker. Het zweet brak me uit; ik was verward, bang en een beetje geïrriteerd. Had ik een berichtje gemist? We hadden afgesproken over dit soort dingen te communiceren! Je vertelde het elkaar wanneer je laat thuiskwam, dat was een van de belangrijkste Dingen van het huwelijk! Maar dan wist ik het weer.

Als dat gebeurde voelde ik me, achtereenvolgens: dom; verdrietig; teleurgesteld; gesteund toen ik me herinnerde dat Joan Didion iets soortgelijks was overkomen in *The Year of Magical Thinking*; en weer beschaamd omdat ik me aan die link naar Joan Didion vastklampte; stilletjes trots, alsof er misschien toch een paar overeenkomsten waren; daarna nog verdrietiger; en uiteindelijk moe. Maar ik was niet die ongelukkig chique stem van een generatie die haar grote liefde heeft verloren. Ik kon niet eens uitvogelen wat de nieuwe broekenmode was, en mijn belangrijkste werk was een onafgemaakt proefschrift over de 'levende geschiedenis van voorwerpen' in het vroegmoderne theater. Zelfs als het af was, zou niemand het willen lezen. Ik was mijn man niet kwijtgeraakt, ik had hem verlaten. Of liever, ik had hem voorgesteld te vertrekken, en daar was hij ongelofelijk snel op ingegaan. In veel opzichten was dat het laatste waar we het over eens waren geweest.

En zo was ons huwelijk voorbij, zeshonderdacht dagen nadat het was begonnen. De ene dag waren we verliefd, de volgende dag was het voorbij. Plotseling hadden we maar twee

standen: stil en geïrriteerd. Als we niet luchtig en ongemakkelijk opgewekt over koetjes en kalfjes praatten, hadden we honderden, nee duizenden ruzies; we rolden met onze ogen, we zuchtten en we snauwden elkaar af vanwege:

- tevredenheid over onze carrière, het gebrek daaraan;
- emotionele arbeid, de definitie ervan;
- wie de laatste koffie had gebruikt;
- wie de laatste drie elektriciteitsrekeningen had betaald;
- wie eigenlijk echt neerbuigend was tegen wie;
- of het acceptabel was, misschien zelfs heel normaal, om tot vier uur 's nachts op te blijven om videospelletjes te spelen met boze tieners in Europa;
- onze ouders, onze vrienden als ouders, het schrikbeeld van wij als ouders;
- de mogelijkheid van pornografie als een feministische onderneming;
- de relevantie van het feministische pornoargument voor het premiumaccount van Pornhub voor een heteroman;
- teennagels, lengte en verwijderingslocaties ervan;
- de vraag of verhuizen uit Toronto 'opgeven' was;
- 'Barcelona', uitspraak ervan;
- de slaapkamer en waarom die nog steeds paars was, we trokken er jaren geleden in, zeiden dat we die zouden schilderen;
- dat hij me een keer per ongeluk een 'slechte professor' noemde, terwijl hij 'echte' had willen zeggen, maar het was volkomen onschuldig, omdat 'echte' heel dicht bij 'slechte' ligt, maar omdat ik de hele tijd al zo gekwetst was, vatte ik het op als een teken van minachting over mijn gebrek aan professionele anciënniteit, en omdat

ik hongerig en uitgeput was en binnenkort ongesteld moest worden, hilde ik erom in het openbaar, en omdat we elkaar zat waren, zeiden we hatelijke dingen die we niet meenden en kwetsende dingen die we wel meenden, en het hele gedoe duurde een hele dag langer dan de vier of vijf seconden die het zou hebben gekost om hem te corrigeren en gewoon door te gaan, en ik heb nooit toegegeven dat het mijn schuld was, zelfs later niet toen hij zich verontschuldigde.

Een weinig opzienbarende scheiding. Geen affaire; geen overweldigend, groots moment. Gewoon een reeks kleine brandjes die we om ons heen lieten uitbranden, met onze koffie die we vasthielden zoals die hond op het internet: *THIS IS FINE*.

En nu, op deze warme juniavond, was ik alleen, ik at brood met boter in mijn bruidslingerie omdat de rest van mijn ondergoed vies was. Ik strooide wat zout op een stuk stokbrood en zei hardop ‘echtscheiding’, om te zien hoe het voelde, of misschien gewoon om dramatisch te doen. Ik trok aan mijn dure, kanten slip die klem tussen mijn billen zat en vroeg me af, zoals ik me de afgelopen week bijna elk uur had afgevraagd, of het misschien allemaal één grote vergissing was geweest. Het was zo makkelijk geweest om met z’n tweeën door de wereld te gaan: de kosten van dingen te splitten, grote truien te delen en iemand te hebben om mee in de rij te staan bij de bank.

Jon en ik waren onlangs begonnen met *couple*-vriendschappen, waarbij we in groepjes van vier of zes gingen eten om elkaar bij wat kleine gerechten een beetje te plagen, en dan naar huis te gaan en fantastische seks te hebben, nadat we het erover eens waren dat Ben en Esther dat waarschijnlijk nooit hadden. De stellen waren allemaal iets oudere getrouwde mensen die Jon kende van zijn werk; ze zouden

bij hem blijven, net zoals onze theedoeken, en ik zou nooit meer worden uitgenodigd voor een informeel etentje. Net nu spruitjes eindelijk uit de kas(t) durfden te komen! Ik grinnikte toen ik hieraan dacht, en zou willen dat ik de grap naar Jon kon appen. Ik had mijn dagelijkse check-in al gebruikt, maar er was niets bevredigender dan hem aan het lachen te maken.

Deze hele situatie had het karakter van een grap, alsof we elkaar elk moment zouden bellen en we met tranen die over onze wangen rolden zouden zeggen: *o mijn god, je had je gezicht moeten zien*. Ik haatte grappen, Jon hield ervan. Na onze verloving deed hij altijd alsof hij doodging als ik de kamer verliet. Dan kwam ik terug en dan lag hij languit op de bank of over de keukentafel, zijn donkere ogen leeg en levenloos. Ik zei hem dat ik dat doodeng vond. Hij zei dat de uitkomst van het huwelijk in het beste geval was dat een van de twee het lijk van de ander vond. Aangezien vrouwen meestal langer leven dan hun echtgenoten en hij aanzienlijk slechter voor zijn lichaam zorgde (zijn woorden), zou ik hem vinden en niet andersom. Op die manier, zo redeneerde hij, zou zijn dood – ongetwijfeld een van de ergste momenten van mijn leven – iets grappigs zijn dat we samen zouden delen, als een grap voor insiders. Van de mensen die ik erover vertelde was niemand het daar ooit mee eens, maar ik vond het lief.

Het is afschuwelijk om verdrietig te zijn in de zomer.